

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 3.1919, sp. zn. Rv I 151/19

Číslo: 90/1919

Právní věta:

Smluvník ručí dle § 1313 a) obč. zák. i za zavinění toho, jehož k splnění smlouvy použila osoba, které smluvník dotyčný úkon přímo byl uložil.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.03.1919

Spisová značka: Rv I 151/19

Číslo rozhodnutí: 90

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně A. objednala u žalované firmy B., obchod s uhlím, fůru uhlí s dovozem do svého domu. Žalovaná použila k dovozu uhlí povozníka Julia Z. a tento dal fůru s uhlím zavést do domu žalobkyně svým kočím Josefem K. Kočí, složiv uhlí na dvoře domu žalobkyně, vytlačoval vůz pozpátku ze dvora, narazil však při tom na zdivo domu a plotu před domem, čímž obé značně bylo poškozeno. Žaloba objednatelky A. proti firmě B. o náhradu škody byla procesním soudem první stolice (okresní soud v Karl. Varech) zamítnuta. Soud uznal sice, že vyjíždka prázdného vozu z domu byla pro těsnou souvislost s dovozem uhlí součástí plnění, mínil však, že předpis § 1313 a) obyč. zák. nelze rozšiřovati na ručení žalované firmy za zavinění kočího, jehož k splnění dále použil povozník Julius Z. jakožto pomocník žalované firmy, přímého pak zavinění žalované firmy, nanejvýš pokud šlo o výběr pomocníka Julia Z., zde není.

Odvolací soud (krajský soud v Chebu) uznal dle žalobního návrhu, vycházející z právního stanoviska, že povozník Julius Z. nebyl v pravdě pomocníkem, nýbrž náhradníkem žalované firmy a pomocníkem jejím byl kočí Josef K., takže žalovanou firmu stihá zodpovědnost jednak dle § 1010 obč. zák., poněvadž proti tomuto zákonnému předpisu zřídila si náhradníka, jednak dle § 1313 a) obč. zák., poněvadž pomocník Josef K. způsobil škodu svým zaviněním.

Nejvyšší soud potvrdil potvrdil rozsudek odvolacího soudu.

Důvody:

Dovolací soud přidává se k právnímu názoru procesního soudu první stolice, sdílenému též soudem odvolacím, že vyjížďka vyprázdněného vozu ze dvora žalobkyně byla v tak těsné spojitosti s dodávkou a dovozem uhlí, že dlužno ji považovati za součást plnění sama. Mělať žalobkyně již ze smlouvy nárok na to, by žalovaná firma odstranila, složivši uhlí, ze dvora vůz, na němž tam uhlí přivezla. Vždyť žalovaná firma byla jen proto oprávněna, s vozem na dvůr žalobkyně vjeti, že vezla na něm koupené uhlí. Stala se proto žalobkyni škoda při plnění dodací smlouvy žalovanou firmou. Tím splněn prvý z předpokladů pro použití § 1313 a) obč. zák., o který opřen jest nárok žalobní. Nesporno dále mezi stranami, že žalovaná firma použila k dovozu uhlí do domu žalobkyně Julia Z., jež dle vysvědčení purkmistrovského úřadu provozuje živnost povoznickou, a nesporno též, že Julius Z. svěřil dovoz uhlí svému kočímu Josefu K. Poněvadž dále strany jsou v tom za jedno, že škodlivá událost sběhla se v osobě kočího Josefa K., jest jádrem sporu otázka, jednak, zda tento kočí škodu svou vinou způsobil, jednak, zda žalovaná firma jest po rozumu § 1313 a) obč. zák. práva z tohoto případného zavinění. V oné otázce procesní soud první stolice ze svého právního hlediska se nevyjádřil, odvolací soud otázku tu si položil a zodpověděl ji kladně. Proti tomuto výroku odvolacího soudu uplatňuje se v dovolání žalované firmy dovolací důvod § 503 č. 2 c.ř.s., leč neprávem. O tom, za jakých okolností došlo k poškození, vyslechl procesní soud první stolice svědka Vincence L. a prohlásil v důvodech rozsudku jeho výpověď za věrohodnou. Tím okolnosti tímto svědkem dotvrzené, došly zjištění již na soudě první stolice a byl odvolací soud oprávněn, tyto okolnosti, zejména i onu, že bylo z dostatek místa k projetí, po právní stránce zhodnotit k úsudku, zda škoda způsobena vinou kočího, či zda šlo o škodu nahodilou. Tohoto oprávnění použil odvolací soud, neučinil však, jak míní dovolatelka, nových skutkových zjištění. Na tom ničeho nemění se tím, že odvolací soud svůj právní úsudek uvádí jako zjištění, poněvadž nerozhoduje zde výraz, nýbrž právní podstata výroku. Právní názor odvolacího soudu, že poškození stalo se nepozorností kočího, sdílí i soud dovolací, poukazuje k správnému odůvodnění odvolacího soudu a podotýká, že nezáleží na tom, že, jak tvrdila žalující strana, opomenul brzdu utáhnouti; dosti na tom, že za daného stavu věci poškození jinak, než právě neobezřetností kočího, vůbec státi se nemohlo. Za zavinění kočího ručí žalovaná firma žalobkyni dle § 1313 a) obč. zák. Tímto zákonným předpisem došla výrazu zásada, dle níž v smluvním poměru zavinění osob, jichž k splnění smlouvy jednou stranou bylo použito, platí v poměru k druhému smluvníkovu jakoby zavinění strany samé. Při tom jest lhostejno, zda pomocník plnicí strany byl od této přímo či nepřímo prostřednictvím pomocníka, jehož smluvní strana byla přímo úkonem pověřila. Zákonodárným důvodem předpisu § 1313 a) obč. zák. byla úvaha, že smluvník nemá vlivu a nemá vědomosti v tom směru, komu druhá strana splnění jako pomocníku ukládá, a že jest proto spravedливо, přesunouti riziko na toho, kdo pomocníků používá a má tudíž možnost a povinnost, o jich schopnosti se přesvědčiti.

Strana k plnění oprávněná může žádati, by co ujednáno, se jí dostalo, strana, zavázaná k plnění, jest povinna, je uskutečniti. Jak je uskutečniti, zda-li to, co předsevzítí jest, předsevzeme sama nebo dá předsevzítí jinými, jest její věcí a jde na její účet a nebezpečí. Použije-li tudíž pomocníka a tento zase úkon dále přenesse na osobu třetí, nedotýká se tato okolnost strany k plnění oprávněné, nýbrž jediné strany k plnění zavázané, již ponecháno býti musí, by vypořádala se se svým pomocníkem, a tento, by vypořádal se s osobou, na niž převzatý úkon dále byl přenesl. Jestli však žalobní nárok odůvodněn ustanovením § 1313 a) obč. zák., netřeba dále zabývati se otázkou, zda odůvodněn jest též předpisem § 1010 obč. zák. a zda v tomto směru jsou zde uplatňované dovolací důvody § 503 č. 2 a 4 c.ř.s.